

דברי חכמה

אנוש כחציר ימיו. / נתן זך

אנוש כחציר ימיו.

ימיו כחציר.

ימיו אנוש כחציר

ימיו.

אל תירא.

אדם לעמל יולד

יולד לעמל.

אדם יולד לעמל

יולד.

ובני רשף יגביהו עוף.

יגביהו בני רשף.

ובני רשף יגביהו עוף

יגביהו.

אל תירא.



גיליון מס. 2752 * כ"ט כסליו תשפ"ג * 23 דצמבר 2022

כפר הנשיא * עלון פנימי

sachlav@outlook.com עורכת: שושנה שרק

**בית כפר הנשיא
אבל
עם פטירתו בשיבה טובה, של**

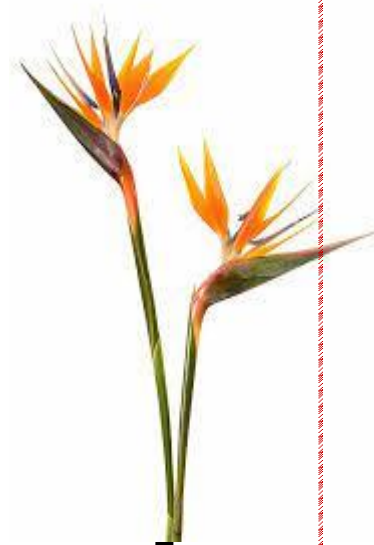
טומי עמית ז"ל

**תנחומינו ומשתתפים בצערם של
עין-יה זוגתו, ילדיו: תמנה, גדי וגילה,**

נכדיו וניניו

וכל המשפחה המורחבת.

שלא תדעו עוד צער





טומי עמית...

אבא שלי.

כל כך הרבה סיפורים על איש אחד. איש מיוחד.

אני זוכרת:

אותי (ילדה קטנה) בחנוכה.

אש / התרגשות / הרבה אנשים / שירה.

ופתאום אבא עוזב לי את היד ורץ...

משהו נדלק! חם מאוד! שריפה!

ואני לבד מחפשת בגובה הברכיים רגליים ארוכות במכנסי קורדרו'...

או – טיול מוזר חתרני, בניגוד למקובל.

טיול משפחתי עם ג'יפ שכור רעוע לאורך החוף.

מראש הניקרה עד אשקלון.

וגם – אבא ואני בנגריה. הוא מסביר לי ארוכות על הכיוונים של העץ.

ואני טובלת בריח החם של נסורת ודבק.

וקבוצת ה"ברידג" - צעירים יפים תוססים מארצות רחוקות אצלנו בבית.

שמות זרים, מוזרים, משב רוח מהעולם הגדול.

כמו באנציקלופדיה "תרבות" בכריכה הכתומה. בדיחות שאני לא מבינה.

חווייה חזקה – אבא מארח את אוטו. איש שחור מבריק.

הוא כנראה היה גנרל חשוב.

אוטו לימד אותי לספור בסוהילית. מודיה.. בילי.. טטו.. אינה..

והמוסיקה – אופרות, ג'אז, שירים ישראלים, רקוויאם...

משמיע, מסביר, מרתק, ואני מוקסמת.

וגם רוקד איתי ועם כל הבנות במשק.

והכל נכנס, מחלחל, נהיה חלק ממני.

מהאהבות שלי, מהעיסוקים שלי, מהמקצוע שלי, במין ערימה גדולה וסבוכה.
 אנשים. מפגשים. מרחבים. הרפתקאות. לימודים.
 בשנים האחרונות היה קשה.
 קשה לאבד את העצמאות והחיוניות שהיו חשובים לו כל כך.
 וקשה לראות אותו בחולשתו, בבדידותו, במצבי הרוח, בדעיכה.
 עמדתי ליד מיטתו בבית החולים יומיים לפני מותו.
 אמרתי לו "אתה יכול לנוח עכשיו. אתה בידיים טובות".
 והוא מלמל "או קיי, אני הולך לאן שאלך, שתהיה לך נסיעה טובה.
 כך נפרדנו. טומי עמית. אבא שלי.

תמנה



אבא שלי

נערכנו למפגש יומולדת 95 בהרכב מצומצם עקב מצבך, ועכשיו, במקום יום הולדת, ליום הפרידה ממך – הגענו כולם.

משפחה היה מושג קצת זר עבורך. לא ידעת מה ואיך עושים איתו, כי נאלצת להיעדר ממשפחתך בגיל כה צעיר ולהיות פליט לבד בעולם.

והנה – מענף משפחתך המוקדמת (שאספת תמונות שלהם מלפני 200 שנה!) יצאת אתה – כל כך מבורך וזכית לארבעה דורות – 2 נכדים ו-18 נינים!

ועדיין, כשסיפרתי לך בהתרגשות שהנין הבכור שלך סיים תיכון והוא בן 18 – לא ממש התייחסת, אבל כשהם באו אליך, כל ה-7, וישבו מולך בהערצה, פעורי פה לאינסוף סיפוריך וידיעותיך - שם היית במיטבך – מול קהל של מקשיבים ומתעניינים, מימשת את תמצית הווייתך, מאז ומתמיד.

הידע העצום שלך, אוטודידקטי וצימאון החיים – היו עמוד השדרה שלך.

אבא שלי, זכינו אתה ואני, בשלוש השנים האחרונות – לקירבה והתקרבות שמעולם לא ידענו לפני כן. היחלשותך והצורך בקבלת עזרה, הפשירו לאט-לאט את ליבך הקשוח ואת העקשנות היצוקה שלך, וידענו שעות רבות ויקרות ביחד.

למדת לסמוך עלי ולתת בי אמון מלא ועבורי זאת הייתה מתנת חיים מצידך.

פתחת את ליבך בפני על זכרונות כואבים וידעת לקרוא לי בכל עת ומצב.

תודה לך אבא שלי – על כל מה שלמדתי ממך, ועל הזכות הענקית ללוות אותך בתחנת מסע חייך האחרונה.

ראיתיך נאבק מפני בכוח המושך אותך למטה, נאחז בחיים בשארית הכוחות.

לא ויתרת גם כשגופך אמר די.

בשעותיך האחרונות – קראת לי ואמרת רק: גילה.

אני יודעת שרצית לומר לי שלום אחרון.

גילה



טומי,

בהתחלה כתבתי את המכתב הזה כמעין סקירה יבשה של "קיצור תולדות הזמן" של עין-יה וטומי מאז שהיכרתם איפשהו בשנת 86 ועד היום. אח"כ החלטתי לכתוב עליך את הדברים העיקריים שראיתי אצלך ובקשר שלך עם אמא שלי:

- אני ראיתי קשר מיוחד במינו, שלם, ממלא את שניכם ולא צריך יותר. הרבה פעמים היה נדמה שאתם לא צריכים אף אחד, שמספיק לכם האחד את השניה, עם התחביבים, הקריאה, הגיאולוגיה, הציורים, המוזיקה הקלאסית ושאר סממני התרבות הייקיים.
 - הצורה בה קיבלת את לשם, הנסיעות להביא אותה הלון-חזור לטבריה עד השנים האחרונות, הקבלה שלה למשפחה שלכם על כל המורכבות - הסתכלתי מהצד והערצתי אותך על זה.
 - הידע העשיר, ההשכלה בהיסטוריה, גיאולוגיה, ארכיאולוגיה. אוטוידקט שרוחב ההשכלה והאופקים שלו לא נופלים מפרופסור באוניברסיטה, ושחלק גדול מהידע הזה מגיע מזכרונות וביוגרפיה עצמית, של מי שעבר ממש פיזית בצמתי ההיסטוריה הללו.
 - אהבתי לראות את העיסוק שלך בנגרות, תיקון ושיפוץ רהיטים וכסאות ישנים ועד היום שולחן העבודה שלי הוא שולחן שקיבלתי ממך אחרי שמישהו מהקיבוץ רצה להיפטר ממנו. ואתה לא יכול לראות שולחן או כיסא או כל דבר בעל ערך נזרק סתם, ללא תיקון או שיפוץ והחזרה לשימוש.
 - העיסוקים הרבים: מקהלה, גיאולוגיה, "בני-עקיבא", הדרכה בתל חצור, שיקפו אדם פעלתני וסקרן שכל הזמן לומד, מרחיב את הידע ומעמיק בתחומים שונים.
 - הדאגה והליווי לאמא שלי כשחלתה וכשאושפזה היתה מחממת לב והרגשתי שיש לי שותף בעניין הזה.
- לאורך השנתיים האחרונות ובייחוד בשנה האחרונה כשאמא שלי נמצאת בבית-יונתן היית שם בביקורים, בדאגה, ב"ביקורים בגניבה" בבית שלכם, כשהרשויות בבית-יונתן אוסרות על יציאה מהבית הסיעודי ואתה הגעת לשם עם הקלנועית, והתעקשת לקחת אותה איתך הביתה, אפילו רק לביקור חטוף.

ועוד 2 מחשבות אחרונות:

- איבדתי את אבי בגיל 6, ובמידה רבה גדלתי על המיתוס שנקרא "גיורא ניר" כפי שהשתקף בספר שנכתב עליו, ומהסיפורים של אמא

שלי. אני במהות טיפוס סגור, לא יוצר קשרים בקלות ושומר "דיסטנס".

לקח לי זמן לעבד את ההבדל בין הצבר, איש הסיירת והקיבוצניק, לבין יליד גרמניה עם חזות וגינונים אירופאיים ומבטא ייקי, שנולד עוד לפני שהיטלר עלה לשלטון.

ההתקרבות בשנים האחרונות וסביב הדאגה והליווי של אמא שלי הראו לי איזה אדם חם, איכפתי ודואג היית, והיום אני יודע שאמא שלי לא יכלה לבקש בן-זוג וקשר טובים יותר.

- היכרתי בתקופה האחרונה את המשפחה הקרובה - רותי וגדי, גילה, יותם (ואת האחרים בעיקר מסיפורים ורכילות). אני רוצה להגיד שיש לך משפחה לתפארת - חמה, מעורבת, דואגת. גם זה משקף אותך, את האדם שהיית - מעורב, שומר על הקשרים, המשפחה, הנכדים, הנינים וכולם.

נוח בשלום על משכבך ויהי זכרך ברוך ונצור בליבנו.

הַרִי נִיר



המסע הוא החיים. החיים הם המסע.

רובנו מבקשים קיצורי דרך, אקזיטים, עיגולי פינות והכל בשביל להגיע. כל הפואנטה של המסע, של החיים, היא לא להגיע, אלא להיות יגע, לעמול, לגעת!

השאלה אם זה נוגע לנו ובנו, או שאנחנו כל הזמן מרגישים חסרי נשימה...

סוד הנשימה הוא קוץ הנשמה, ההבנה מי ומה אנחנו, מה תכלית היותנו כאן ומשם ההבנה שכל מה שנעשה, זה איך שנעשה ולא מה שנעשה.

סבא טומי היקר מאוד !

היה קשה לך מאוד מאוד לנשום בימים האחרונים, דיברנו, שיתפתי מהלב והגבת כאשר כל נשימה יצאה הישר מנשמתך הצלולה. היית צלול עד הרגע האחרון...מדהים כמה מסע החיים מרפא הכל...ידעת היטב מה התכלית.

זכית סבא יקר לשיבה טובה. זכית וידעת להודות על כך, 95 שנים מלאות, זכית לאריכות ימים, לראות נכדים ונינים. שפע ונחת.

היית למעלה מן הזמן.

לא כל אחד זוכה לנינים, וגם מי שזוכה, לא תמיד זוכה להיות כל כך משמעותי עבורם- בגיל מופלג כזה. אך כך הייתה צעירות ורעננות, שהפכו אותך להיות חלק מחייהם גם של אלו שהם שלושה דורות מתחתך וצעירים ממך בערך בשמונים שנה.

היית שנון ומיוחד. הגעת לבר מצוות של הנינים ומיד הפכת לאורח הכבוד, גם אם לא התכוונת לכך.

נשאת חן והיית אהוב על כל מי שפגש בך ממשפחתנו המורחבת. כי הקסם שלך עטף אותך והורגש גם בלי מילים. כל כך מלא חן, ענווה וצניעות ורושם. פיך וליבך שווים.

אחד הדברים שהדהימו אותנו תמיד – היה כמה שאתה עסוק! עסוק, עסוק. תמיד תיאום שעה לפגוש אותך העלה חיוך על הפנים. מתי לסבא טומי יש בלו"ז העמוס שלו זמן. אנחנו כבר נתאים את עצמנו אליו. אשריך סבא. נשאת כל ימך עמל ויוצר ועסוק ונצרך. וגם כשהרגליים נחלשו קצת וגם כשהיה קשה כבר להסתובב, אז נשאת עסוק במחשבות. ותכננת איך אתה הולך לקדם ולשדרג עוד, עם תכנית האוונים השאפתנית שהגית במוחק הקודח בחודשים האחרונים ממש כיצד לעשות את העולם טוב יותר, עוד יותר טוב, כי זו התכלית.

עסוק, עסוק. אם לא פיזית אז במחשבות. יוצר ומקדם ומתכנן. למעלה מן הזמן. בגוף של אדם מבוגר ועם נפש צעירה ורעננה ויוצרת ומתחדשת, כל הזמן, היית עמל, היית במסע ארוך ומיגע...המסע שלך הוא החיים.

ביום חמישי, יום לפני שנפרדת מהעולם הזה, מלאו לך 95 שנה. ומספר שעות לאחר מכן, השבת את נשמתך לבורא. כמה שזה סמלי שאנו פה בערב חג החנוכה, נדליק ממש עוד מעט שלהבת קטנה שמספרת על גבורת העבר של אבותינו, ואתה סבא, ממשיך את דרכם של המכבים, את גבורתם, ואתה, אתה הנס. החג שסימל אותך יותר מכל החגים, החג בו נדליק נרות ונפרסם את הנס. סיפור מסע חיך הוא נס חנוכה ! . אתה זכית והיית ממייסדי הקיבוץ והמדינה. שותף מלא לנס.

חלומות של עם שלם מתנקזים לפה, ציפייה שנמשיך להאיר, נמשיך להוסיף חיים. טומי, טומס, יודס טומס היהודי הגאה שחקר הכל וגם את מקור שמו בין היתר. היית איש עמל ויגע, ידעת היטב מה תכלית היותנו כאן, אהבנו אותך ונמשיך תמיד לנצור אותך חקוק על לוח ליבנו.

תודה לך על חיים שלמים, תודה על כל מה שהיית עבור כולנו, יהודי מלא חירות של עם חופשי בארצו, זכות עצומה עבורנו להיות צאצאיו.

תודה אין סופית לעין-יה על ה-כל, תודה תודה ! תודה עצומה לילדיך המסורים והמדהימים, לרותי כמובן וליותם המלאך שהגיע בדיוק בזמן ללוות אותך בתקופה מאתגרת זו. תודה לשמרית והחבורה על שתילת 95 השתילים, כ"כ מרגש ומחזק. תודה אמא גילה יקרה על מי שאת עבורו, ללא מילים פשוט ! דבר איננו מובן מאליו אף פעם.

תודה על הזכות להיות לידך בשעות שלפני המעבר לעולם הבא. תודה שנתת לי הזדמנות להחזיק לך את היד, להעביר לך אהבה בשם כל אהוביך ולהזכיר לך כמה אתה משמעותי עבור כולנו.

כעת סבא אהוב, מותר לך לנוח, סיימת את המסע, תפגוש עוד מעט את יוסף, נוח על משכבך בשלום. ננצור אותך לעד !

אור דוארי



סבא.

אני תמיד חוזר לעיניים שלך.

גם כשישבת מולנו בסלון,

מאחוריך ציורים של

עין – יה

ומסביב קיבוץ, בתים, עצי פקאן, שבילים קטנים,

כאילו הייתם חבורת ילדים שבניתם עולם משלכם,

אבל זה לא היה כאילו.

תמיד. אני חוזר לגיל 11 בו עיניך נפקחו מול העולם החדש אליו נזרקת.

אתה מספר לי סיפור ודרך עיניך אני חוזה במאה 20

ואתה מחזיק מאה שלמה על כתפך.

פעם כשהיית צעיר בגיל 75 הלכנו ביחד לחפור בתל חצור.

אוגוסט בעמק החולה ואתה מרים את הסלעים הכבדים,

אני מסתפק במיון החרסים.

בהפסקה סיפרת לי על הארכיון האבוד של התל.

אני נזכר בראיון שנתת לערוץ 1 בו אמרת שאתה לא מאמין בסגירת מעגלים.

עכשיו אני מבין.

היית חייב לפתח את הקו, דרך האידיאולוגיות הקשוחות, דרך הסלעים הכבדים,

עד לארכיון, שעדיין לא נמצא...

אבל נהיית מלך התל.

בקיבוץ בנית בית

ובתל חפרת ארמון.

עיניך השקיפו על העמק

ומתוך תוכך בקעה שירה.

אולי עכשיו אתה רואה את זה-

שירתך מהדהדת עכשיו בעמק הפורה

ומשרה על ילדי המאה 21 רוח נעימה".

ידידיה ד



נפרדים מטומי

טומי (קשה לכתוב "היה") איש מיוחד. נון-קונפורמיסט ואנטי מימסדי מובהק. אוטודידקט נצחי, חוקר ולומד, ידען בתחומים רבים, ונחוש בדעותיו המקוריות.

בשנים האחרונות ביקר לעיתים תכופות בארכיון, לרוב עם חפץ כלשהו בידיו, שרצה למסור למשמרת, והיה יושב ומספר. טומי הכיר כל צריך וכל בניין בקיבוץ לפרטי פרטים, והיה מלא בסיפורים על תולדות הקיבוץ, תמיד מזווית אישית ומרתקת.

הוא נהנה לראות שאני רושמת ומתעדת את דבריו, ושומרת את החפצים והמסמכים שלו כחלק חשוב במורשת שלנו.

בקיבוץ הקטן בגליל, עבר טומי חיים ארוכים, מגוונים וסוערים, שיכולים למלא ספרים שלמים. קשריו עם קבוצות הצעירים "ברידג" שבאו מאנגליה ביוזמת קולונל הנריקס, סימנו את תחילת דרכו כמדריך טיולים בארץ. הם (בעיקר הן) אהבו אותו, והתחושה הייתה הדדית. קשריו המרתקים עם ג'נרל צ'יינה (איש המאו-מאו, לוחם בכוחות שרצו לשחרר את קניה מעול הבריטים, ולמד כאן אנגלית וסוציאליזם במשך כמה חודשים), והכל מגובה במכתבים, צילומים וקטעי עיתונות.

טומי נולד להוריו פרידה ופרידריך, בדצמבר 1927, בקילסדורף, גרמניה. הצעיר משלושה בנים, שהאם, שנפרדה מהאב, נאלצה לגדל אותם לבדה. עם החמרת גזירות הנאצים, שלחה אותו האם בלב חרד לאנגליה ב"קינדר-טרנספורט", שם הגיע להכשרת שמריהו, ולגרעין "הבונים", ועלה ארצה בפברואר 1948 באוניה טטי.

בהיותו עם גרעין הבונים בחדרה, נהרג אחיו הגדול, שהיה לו כאב, בקרבות מלחמת השחרור בלהבות הבשן. תגובת מזכיר/סדרן העבודה של הגרעין לטרגדיה האישית, ליוותה אותו בכאב עד יומו האחרון.

טומי הונצח בתמונות מיתולוגיות, חוצב תעלות הגנה וקשר בימים הראשונים במנסורה. לקראת הקמת הקיבוץ, הוא נשלח ללמוד נגרות בגן שמואל, ועם ידיו הברוכות וכשרונו, חזר מלא ידע ומרץ, והיה פעיל בהקמת הצריפים הראשונים במנסורה.

אתמול הדלקנו במועדון נר ראשון של חנוכה בחנוכייה מעשה ידיו מהימים ההם.

אחראי ברגעים דרמטיים של כיבוי אש, בשדות וכאשר צריפים עלו בלהבות. נגר, גגן רעפים מעולה, תברואן, משכפל מפתחות, משפץ ניצחי, חצרן מסור. הוא אסף גרוטאות במשך שנים, סידר ומיין וערם אותן בג'נקייה מאחורי המוסך. כשהצטברה כמות מספקת, מכר לסוחר מתכת.

טומי נישא למריון במרץ 1950, ויחד בנו משפחה עם הולדת גדי (כיתת עופר), תמנה (אייל), וגילה (דרור). לימים באה אמו, פרידה, לגור כאן, וקראנו לה "מיסיס טומי".

טומי - גבר גבוה, חטוב ונאה, עסק בתחומים רבים, ותמיד תוך לימוד מעמיק וחשיבה מקורית. הארכיאולוגיה התאימה לו, שילוב של שיטוט והכרת השטח, עם למידה של ההיסטוריה המקומית והפרה-היסטורית. עם צוות חברים ובעזרת הקשרים שיצר, גילו תגליות מרהיבות, שהביאו עם השנים להקמת הגן הארכיאולוגי שלנו "בנות כורזים". כאשר משה קצב חמד שתיים מהתגליות הנדירות והיפות ביותר לגינה של בית הנשיא, נלחם טומי בחירוף נפש ברוע הגזירה, ללא הצלחה.

אך בשנים האחרונות הוא דאג שפסל בזלת אומן יכין רפליקות זהות למקור, והן מוצבות אצלנו, בבנות כורזים.

אולי בשל שם משפחתו המקורי – וולקנוץ, טומי חקר הרי געש בכל העולם, ואף בילה תקופה בהוואי, שם התעמק בנושא, עד כדי סכנה. בתחום זה זכה להישג אקדמי אדיר, כאשר הצליח לשכנע בעקשנות ובנחישות את גדולי הפרופסורים המומחים בתגליתו, שתל-רומן הוא לוע של געש עתיק.

לאחר שהוא ומריון התגרשו, פגש טומי את עין-יה, חברת קיבוץ יגור, שבאה לגור כאן ב-1992, ונראה שחיו באושר רב, חולקים תחומי עניין.

את הידע הנרחב והמגוון שלו ניצל טומי היטב. עם כיתת עופר בנה דגם מדויק ומושקע של פני הקיבוץ, שחלקים ממנו שמורים בארכיון. הוא הדריך לאורך השנים טיולי משק רבים, קבוצות תיירים וקבוצות כגון גרעיני צבר והמכינה. הוא הכיר מקרוב כל עץ וכל אבן, באופן פיזי ממש, ובקולו הערב, זכרונו המדויק, וכמות נאה של ציניות כלפי המימסד, ריתק תמיד. טומי אהב קהל, והקהל אהב אותו.

במסלול חייו המגוון הייתה גם תקופה של פעילות במחלקת הקליטה בתק"ם.

לאורך עשרות שנים טומי כתב במדורו "בואו נטייל בקיבוצנו" ב"דברי" על אתרים בקיבוץ, וההיסטוריה שלהם. הוא וגדי יזמו, ניסחו, והציבו את השלטים עם הידע ההיסטורי על בנינים שונים (או שרידיהם) ברחבי המשק.

בנוסף לכך הגיב מתוך איכפתיות רבה ובחריפות על דעות והחלטות של חברים ושל ההנהלות. הערכים והתנהלות מוסרית היו חשובים לו מאוד. הוא אפילו העז להתנצח עם יצחק עדר, על עובדות מימי מנסורה...

את אהבתו למוסיקה ביטא עם הצטרפותו למקהלת הגליל העליון האיכותית, בה שר לאורך שנים. הזמרה והחברותא במקלה גרמו לו אושר רב, והוא ביקש שהם ישירו בעת הלווייתו.

מכה קשה מאוד נפלה על טומי הסבא, כאשר נכדתו המוכשרת והנמרצת מורן, נרצחה בידי מחבלים בטיילת ארמון הנציב, בשנת 2002.

למרות שהיה קל רגליים, טומי הציב לאורך המדרכות ספסלים רבים, מעוטרים בלוגו שעצבה לו עין יה, לנוחות הרוצים לשבת לנוח. הוא עצמו "אימץ" לו ספסל קבוע, קרוב לביתו, על הדרך הראשית לכיוון הקראוונים. שם נהג לשבת בכל עת שמזג האוויר היה נעים, ולשוחח בשמחה עם העוברים ושבים.

בשנים האחרונות נחלש טומי, דבר שמילא אותו תסכול וכעס. גאוותו לא נתנה לו לקבל את עובדות הגיל, ולהסכים להסתייע בעובדת סיעודית. במקביל הוא נלחם בעקשנות נגד שהייתה של עין יה בבית יונתן.

הוא המשיך לחקור וליצור קשר עם חוקרים, ממש עד הימים האחרונים.

גדי ורותי והמשפחה המורחבת, בסיוע אוהב מצד יותם שחזר אלינו השנה, תמכו בו ככל שניתן.

ועכשיו, טומי, זמן לנוח בשקט.

טביעות ידיך החרוצות נמצאות כאן בכל פינה. תוכל להקשיב למוסיקה שמימית, ואולי להדריך קבוצות מלאכים בקולך הנעים, או להתווכח על עובדות מנסורה והקיבוץ עם יצחק עדר...

למשפחה הענפה – אנו איתכם באבלכם.

רחל גינת





טומי עמית ז"ל

מאין להתחיל?

הפעם הראשונה שבה הכרתי את טומי, הייתה עוד לפני שהכרתי אותו. בחודש יוני 1961, בביקורי הראשון בכפר הנשיא. יום שישי בערב, על הרחבה שלפני צריף בית הספר הישן התקיימה מסיבת סוף שנת הלימודים. כתת עופר – כתה ו' העלתה את ההצגה המסורתית של כתות ו' – הצגה באנגלית. הילדים שיחקו את הוריהם. אז עוד לא ידעתי שאני אהיה המורה של הכתה הזאת, אבל את הוריהם כבר הכרתי... גדי שיחק את אביו במקלחת הציבורית. פניו היו מרוחות בסבון גילוח, והוא דיבר בידענות רבה על... לא משנה על מה. לטומי תמיד היה משהו חשוב ומעניין לאמר בכל עניין.

מאין להתחיל?

אני מוציאה מהארון קערת זכוכית. הקערה שבה אני מגישה סלט, הקערה שבה אני מכינה בצק ללחם, הקערה אשר רכשתי בחינם באחד הירידים שטומי אירגן, של דברים יד שנייה שחבל לזרוק (חבל לזרוק, היה בוודאי שמו השני של טומי). רק אחרי זמן לא מועט, הסתבר לי שהקערה הזאת הייתה החלון הקדמי של מכונת כביסה, שטומי פירק, ואפשר שימוש חדש, והפעם כקערה למטבח.

מאין להתחיל?

הגשם הראשון כבר ירד... לפני שנים, כשרוב גגות הבתים בקיבוץ היו עשויים רעפים, היו מתגלות עם הגשם הראשון הנזילות מהגגות. צריך לקרוא לטומי. וטומי היה בא לתקן. הוא היה מטפס על סולם גבוה ומחליף רעפים שבורים. בעצם, כמעט לא היה צורך לקרוא לטומי, כי טומי לא חיכה לגשם הראשון. הוא התחיל בפעולת החלפת הרעפים השבורים עם בוא הסתיו. ממש כמו שלמדתי בכתה ב': בסתיו פורח החצב, האיכר חורש את האדמה וצריך לתקן את הגגות. ואני כמעט בטוחה שבארכיון שלנו יימצאו הבקשות של טומי, לא לזרוק אבנים על הגגות, כי הן שוברות את הרעפים.

וכמו טיפות הגשם, מהרגע שנודע לי על פטירתו של טומי, הזיכרונות עולים ומטפטפים.

הדגם: עם כתת עופר, הקים טומי את הדגם האהוב של הקיבוץ דאז. מיניאטורה בקנה מידה 1:500 של כל הצריפים והבתים המעטים שהיו אז. הדגם שכן כבוד בחדר ווייצמן, וכשהוא התבלה והתפרק נשאר ממנו צילום על הקיר בחדר ווייצמן. רחל גינת ספרה לי שלאחרונה הרבה טומי להגיע לארכיון ולהעשיר אותה בסיפורי ראשית הקיבוץ, וגם הביא לה כמה מהבתים שנשמרו

מהדגם הזה. ואם מדובר על דגם, טומי עבד בשעתו במפעל גמדא, שייצר דגמים של מכוניות. היום צעצועים אלה הם פריטי אספנות.

טומי, הנגר: אשר בנה את הצריפים הראשונים של כפר הנשיא.

טומי החצרן: שלא זורק שום דבר, וכל דבר נכנס למחסן שלו או לג'נקה שלו, כי מתישהו יצטרכו אותו. טומי שאצלו יש פחיות צבע מכל הגוונים, וכשצבעתי ספסלים בקיבוץ, קבלתי ממנו את הפחיות שהוא הציל מהאשפה, כי לא זורקים שום דבר, ולכל דבר יהיה מתישהו שימוש. טומי לימד אותנו להפריד פסולת ולמחזר ולמחזר.

טומי הידען, האוטודידקט: טומי שיודע הכל על ארץ ישראל. טומי שיודע הכל על גיאולוגיה, ושהרחיק לנסוע עד הוואי כדי ללמוד עוד על קליפת כדור הארץ ומה שבתוכה. אתה רוצה לשאול שאלות על תל-רומן ועל הטוף שמצוי אצלנו בסביבה? תשאל את טומי.

את טומי אפשר לשאול על תולדות כפר הנשיא ועל כל בניין וכל צריף, וכל עמדה צבאית. בהכנותינו לחגיגות השישים של הקיבוץ קיימנו כמה סיורים להיכרות עם הקיבוץ בראשיתו. טומי ויצחק עדר הדריכו את הסיורים. אחר כך באו השלטים על הבתים ועל התעלות, שלטים המזכירים לנו את ימי ראשית הקיבוץ.

טומי הארכיאולוג: אינני יודעת אם היו בכלל אתרי יישוב יהודי מתקופת המשנה שטומי לא הכיר, ולא השתתף בחפירות בהן. טומי הקים את החוג לארכיאולוגיה בכפר הנשיא, ואחד מהשיאים של החפירות בהן השתתף החוג (בחורבות מרות, חפירות שניהל צבי אילן ז"ל) היה מציאת מטמון של מטבעות זהב!

שלא לדבר על העמודים והכותרות מבזלת, שהיוו את ההתחלה של הגן הארכיאולוגי במרכז הקיבוץ. הגן הנקרא "בנות כורזים".

טומי קולט עלייה: גם בכפר הנשיא וגם בתנועה. הוא היה מגוייס לוועדת הקליטה של התק"ם, וגרם להרבה אנשים להיקלט קליטה מוצלחת בקיבוצים בארץ.

טומי זמר במקהלת הגליל העליון, אולי הוותיק בבסיס של המקהלה, שר בה עד לפני שנים אחדות.

טומי האבא של גדי, תמנה וגילה, הסבא של כל כך הרבה נכדים ונינים, טומי של עין-יה.

טומי שאינו נח לרגע, ידו בכל...

טומי שנלחם בכל כוחותיו באבדן כוחותיו. עוד בקיץ הקודם הוא גייס את הכוחות האוזלים, כדי להגיע לבריכת השחיה ולבצע בה תרגילים לחיזוק הגוף. הוא לא וויתר עד אשר כלו כוחותיו.

טומי שהתחבב על זקנים ועל צעירים. בימים אלה, של השינוי הדמוגרפי העמוק שעובר עלינו, היה מחמם את הלב לראות קבוצה של צעירות וצעירים יחד עם ילדים, שותלים פרחים באתרים הקשורים עם פעילותו של טומי.

טומי, אתה חסר!

תמר וולפין



טומי יקיר ליבי

הסיפור שלי ושלך מתחיל לפני 13 שנים כשהגעתי לקיבוץ ובאחת הפעמים שביקרתי בפאב היה ערב ריקודים סוער ובלב ליבו של הערב הבחנתי בפינת החדר השמאלית של הרחבה באיש יפה תואר לבוש בחולצת פלנל משובצת ג'ינס ונעלי קרוקס , הייתי בטוחה שקלינט איסטווד בא לביקור בארץ ישראל האנגלוסקסית ואפילו מצאתי עצמי מתעניינת בין חבריי מי הוא זה נעים המראה המרקד לו פה בחתיכיות שכזו וחבריי ענו " זה טומי עמית נקודה". והוא קשה להשגה הוסיפו ברמיזה קלה.

כך עברו להם הימים וכל פעם שהייתי פוגשת בך בשבילים או כשהיית חולף על פניי עם הפרדי שלך ליבי היה קופץ קלות מבית החזה מתריע לי שאני פוגשת באדם שהוא רוצה להכיר.

וכך לאט לאט אזרתי אומץ וניגשתי ואמרתי שלום ואתה מלא הדר ונימוס תמיד החזרת שלום בצורה נעימה אך באמת היה נראה שאת החברות הזו לא יהיה לי קל להשיג.

יום אחד פגשתי אותך בספסל ידעתי שזו ההזדמנות ניגשתי פתחתי בשיחה , סיפרתי לך שאני מטפלת בדיקור סיני , אורו עינך . במקרה או שלא במקרה בדיוק היית בתקופה שהסקרנות שלך למדה קצת דיקור יפני .. מיד שלפתי את החכה והזמנתי אותך לטיפול חברות אצלי בקליניקה אתה מצידך הסכמת לכל דבר שיעזור לך לשמור על רגליך קלות כאיילה.

וכך היה .. הגעת אחת לשבוע או שבועיים לחדר שלנו לזמן שלי ושלך טומי ואני ..

אמנם הסיפור שלנו הוא רק מהשנים האחרונות אך הסיפור שלך התחיל הרבה לפני .. מהילד שאמא העלתה על הרכבת דרך הנער שהגיע לארץ ישראל וחצה את השדות בין חדרה לגן שמואל כדי ללמוד אצל הנגר הכי טוב בעיר ועד האיש הצעיר שהגיע לקיבוץ כפר הנשיא והיווה אבן דרך משמעותית כל כך בהתפתחותה .. שמך וצעדיך נמצאים כאן בכל מקום בשבילים ברחובות בענפי המשק בתרבות וברוח החיים.

טומי בשבילי אתה דמות שאישרה כל כך הרבה חלקים בתוכי ששאלו שאלות. המפגש בין ילדה מרוקאית מלאת חום מהכפר השכן לבין היקה המאופק ויש שיגידו קריר יצר גשר מלא פשרות בין תרבויות .. גיליתי משותף בינו שנינו בעלי תעוזה גדולה וסקרנות אין קץ וזה איפשר למפגש שלנו להיות תמיד מעניין פתוח מלא מקוריות ואפילו צחוק.. כל כך אהבתי לראות את המבט המופתע

שלך נוכח ההומור המתחצף שלי ואהבתי שקיבלת אותי כך כמו שאני ואני אותך.

אתה לא תחסר לי כי נתת לי מעבר למה שציפיתי ותשמר איתי תמיד.

לעד אזכור אותך החתיך מהמערב הפרוע שעשה את הבלתי יאמן וניצח כל כך הרבה פעמים את החיים .

אתה דוגמא ומופת עבורי לא להפסיק לשאוף .. לצמוח ולחלום.

הערב נדליק נר ראשון של חנוכה התקופה בה נולדת היא גם התקופה בה אתה עוזב ומותיר אחריו אור בתוך החושך.

אסיים בחלק האחרון משירה של רחל שפירא

”אני אהיה לצל חולף בשדותיכם

לסוד נסתר.

היו שלום, אני חייתי ביניכם

כמו צמח בר.”

היה שלום טומילה ❤️

שמרית מון



פרחים לטומי



טומי עמית היה איש ואיננו עוד.

כל אדם הוא עולם ומלואו. עולמו של טומי היה עשיר ומגוון במיוחד. טומי היה איש עבודה. בגיל 90 עוד ישב על הטרקטור ובאיכפתיות רבה עשה סדר בחצר המשק. לקח אחריות, על הסביבה שלנו, מה שכולנו מצפים שמישהו אחר יעשה עבורינו. הוא תמיד דאג לניראות של חצר המשק.

לפני כעשר שנים, קניתי ממנו מיטת קומותיים מעץ כמובן, לנכדיי. מיטה שהוא בנה עבורי. הוא ביקש עבורה 80 ₪. קח לפחות 100 לחצתי... כעבור מספר שנים, קראתי לו לבצע איזה שהוא תיקון קטן. התפעלתי מהגמישות שלו בגילו, איך נכנס לתוך הרווח הקצר בין המיטה הנמוכה יותר לגבוהה. וישב שם לחזק ברגים במברג עם מנואלה. שאלתי אותו אם הוא רוצה שאחפש עבורו בשכונה מברג חשמלי.. הוא סירב. נוח לו והוא ממש אוהב את המברג הישן הזה שמשרת אותו ללא ליאות, כבר המון שנים. כמה צניעות.

אומרים שיש תחליף לכל אדם אם נרצה עכשיו להחליף את טומי בעשייה שלו, נצטרך למצוא מספר אנשים עם מספר תכונות. טומי היה איש שירות שאין עוד כמותו. ולא יהיה. הוא עשה את מלאכתו בנאמנות ובשלמות. ניל שלי אמר לי פעם שאין כזה דבר עבודה שחורה ועבודה לבנה. זו הייתה דרך חייו של טומי הוא אהב לעבוד והיה מסור מאוד לכל התפקידים שלקח על עצמו.

טומי אהב מאוד את עין-יה שלו ועין-יה אהבה אותו. כשהייתי באה אליהם הביתה הייתי ממש נהנית לראות זוג שכל כך שבוי כל אחד ברצונותיו של האחר, והיחד שלהם היה מקסים בעיניי.

הרבה ימים חלקנו טומי ואני על הספסל שלו, בבקרים של שמש נעימה. יושבים היינו מפטפים קצת, מתפלספים קצת, צוחקים. איש נוח להתחבר אליו. לאחרונה היינו נפגשים על המדרכה קלנועית אחת מול השנייה, היינו עוצרים שואלים אחד את השני ביידיש 'ווס הרצאך?' מה נשמע. ממשיכים שיחה, קצת ביידיש וחצי גרמנית ואז מדברים ברצינות על המצב ומצב הרוח. עד שהגיעה קלנועית או מכונית והפריעה לנו את המפגש.

טומי אחד ומיוחד שהוליד שלושה ילדים מיוחדים והיה לראש שבט מפואר. לא נשכח אותך טומי. זכרך ברוך איתנו.

שושנה שרקי.



טומי

קול בס ערב, חזק, שכמעט ולא נחלש עם השנים. מוזיקליות עמוקה, שורשית, רגשית. אהבה אינסופית לשירה.

טומי סיפר לנו איך גילה את השירה, באחד הרגעים הבודדים והקשים של ילדותו, ומאז לא הפסיק לשיר: לא בגיל 70, לא בגיל 80, ולמען האמת, גם לא בגיל 90, כשפרש מהמקהלה. טומי היה כמו בשיר של מתי כספי, שכל מילה בו מתאימה לו: "מי ששר לא אומר לעולם נואש".

הוא היה הג'נטלמן הנצחי, ובו בזמן גם נשאר מבחינות מסוימות צעיר פוחח, גם כשהכרתי אותו בגיל 72, וגם הרבה אחרי. איש חזק וחכם, נעים הליכות ורגיש, חושב וישר. כן, וגם עקשן, מתעקש על דרכו תמיד. אבל בעיקר, בשבילנו, איש מחייך. מחייך ושר.

טומי אהב לתקן, גם חפצים שכאילו אין להם תקנה. לפתור בעיות טכניות, לייצר. הוא גם אהב לספר לכולנו על חייו והרפתקאותיו, ותמיד ידע למצוא בכל סיפור את הפואנטה המעניינת, המיוחדת וההומוריסטית, כמו בסיפור על בעל החווה שקיבל אותו באנגליה אחרי הדרך הארוכה מגרמניה במשפט "I thought you guys had horns!". תמיד היו לו מספיק סיפורים לכל הדרך, גם אם נסענו להופיע בשדה בוקר. ובכל סיפוריו – כמו בחפצים שתיקן - תמיד מצא את החיוב, את השמחה, את מה שהופך כל אפלה לאור גדול, כיאה למי שנולד בחודש כסלו. "לא קרה לי אף פעם דבר רע באמת", כך אמר לי תמיד. עד פברואר 2002, עד שפגענו בנכדתו האהובה, מורן ז"ל. ברגע הזה טומי לא מצא שום אור. כי את המשפחה הוא אהב בכל ליבו ומאודו. כי הנכדים היו המאור הגדול של חייו.

טומי. האיש שבנה את הבמות שאנחנו נמשיך לסחוב, ולעמוד עליהן בכל קונצרט. חבר מקהלה ותיק, אהוב על כולנו.

וגם, חבר שלי. האיש שתמיד שמר לי מקום לידו באוטובוס. שהביא לי אגוזי פקאן, המון אגוזי פקאן, "cause we're both nuts". שלימד אותי לרקוד ואלס.

עין-יה, גדי, תמנה, גילה, נכדים, משפחה – אנחנו אתכם בצערכם.

טומי, אתה משאיר אחריו הרים של זכרונות. של סיפורים מאירים, של חום אנושי, של אהבה לעולם ולאדם. נוח בשלום. אנחנו נתגעגע. עבורך הגיע, בסוף המסע הארוך, הזמן להתרגעות.

יעל גל בשם מקהלת הגליל העליון



פרידה מטומי עמית / דודו פלמה

טומי עמית איש הנצח מת. אני יודע שזה אוקסימורון, אחד מאותם ביטויים המכילים סתירה הבוראת משמעות חדשה. כבר אי אפשר היה לראותו בלי שיכאב. את היאחזותו העיקשת בחיים כאשר כבר הרגיש נטוש ובודד כמו דולמן עתיק שנשכח באמצע שדה שוקק חיים והוצא מהקשרו.

הוא חי חיים סוערים שנמתחו מגבעה בגליל העליון עד להרי הרי געש פעילים בא"י הוואי. היה חקרן ומבקש להרחיב את דעתו ללא הרף ובלי לשים גבולות לידע שאפשר היה לו להגיע אליו ולהשיגו.

בשנים האחרונות הלכה הלבה שבתוכו והתקררה והוא שנא את זה. היה יושב בצידי הדרך ומתבונן אל החיים הנחפזים וחולפים על פניו. וכאב לראות שהוא מבין שננטש על ספסל באמצעם של החיים.

אתמול איש הנצח הירפה ומת והוא בן 95. מחר ייטמן בחלקת גדולי האומה שבקצה שדירת הזיתים המכסיפה בכפר הנשיא. עכשיו שאיננו עוד הזלכים תני פניו המתפזרים ונטמנים בנוף. מהיום נמצאנו סביב בְּהַרִי הַבְּזָלֶת הַכֶּהִים, בְּעֵצִים מְרִטִיטִים בְּסַעְרָה, בְּצִפְרִים הַנּוֹדְדוֹת הַרְחֵק מְכָאן. אֹמְרִים הִיא אָדָם וְאֵינָנו עֹכְשׁוֹ שְׁאִינָנו עוֹד נִמְצָאנוּ בְּפְנֵיהֶם הַמִּשְׁתַּנִּים לֹאט שֶׁל יֶלְדֵינוֹ שֶׁל בֵּיתוֹ שְׁאֵהָב, שֶׁל כָּל אוֹהֲבָיו. וּבְלִבָּנוּ.





שלוש הערות על חג החנוכה

1. הדוד לוי - חנוכה מזכיר לי תמיד את האיש קטן הקומה שהיה דוד של איתן ירון, בעיקר בעקבות העובדה שהיה אחיה של אמו עתליה, ושקראו לו לוי קיפניס, שחיבר שירים לילדים כמספר הכוכבים ברום (תמיד חשבתי שיש לו שם משפחה בתור שם פרטי בגלל שהוא משורר כל כך גדול).
מעת לעת היה מגיע בחנוכה לביקור בגן, איש קטן קומה וחביב שנורא התרגשתי תמיד לגלות את כפות ידיו הזעירות, ואנחנו היינו שרים לכבודו "מי זה הדליק נרות רבים..." ו"חנוכה חנוכה חג יפה כל כך..." וכשהייתי מזייף מרוב התרגשות, עטיה הגננת הייתה מאיימת עלי שבשנה הבאה כשהדוד לוי יבוא לבקר בחנוכה היא תרחיק אותי מהמקהלה. והיא אף פעם, אפילו לא פעם אחת, לא מימשה את האיום הנורא.
2. מאי חנוכה – מכל החגים הדתיים חנוכה הוא חג החוגג את סיומה של מלחמת אזרחים קשה שהתנהלה כאן בימי החשמונאים. אומרים שההיסטוריה חוזרת תמיד פעמיים. פעם כטרגדיה ופעם כפארה. "פך השמן" של היום הוא היהדות האחרת. זו שנחבאת תחת ערימת השרירים שיהדות בריונית/לאומנית ערמה עליה. היום שולטת כאן יהדות לאומנית של כוח, שניזונה משנאת זרים ורודפת את כל השונה ממנה, בלי הבדל צבע ומין.
כן, הייתה פעם יהדות אחרת, הומנית ואוהבת אדם. "יהדות של חולשה" כפי שמכנה אותה חבורת הבריונים שקובעת היום מהי יהדות. חבורה של רבנים קנאים שגרמה לנו לשכוח את שאנו מצווים לזכור ולא לשכוח – את העובדה שאנו עצמנו גרים היינו בארץ מצרים.
3. במסכת שבת מוזכר שחז"ל בחרו לחוג את הניצחון הגדול ואת חנוכת בית המקדש ב"שנה אחרת". ונשאלת שאלה גדולה מה מה גרם להם לדחות את החגיגות ועל האש לשנה אחרת. הרי מה טבעי יותר מלחוג את הניצחון כאשר הדם עוד לא יבש על כלי המלחמה.
4. ר' ישראל מטשורטקוב שנרצח בשואה ומייצג בעיני סוג של יהדות אחרת שנכחדה, מסביר למה לדעתו חז"ל עשו זאת וההסבר שלו מאוד יפה בעיני. וכך הוא כותב: "על קביעת חנוכה נאמר 'לשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים'. מדוע חיכו חכמי ישראל עד 'לשנה אחרת' ולא קבעו את החג מיד עם התרחש הנס. אלא שידעו החכמים, כי החזיון אשר יתגלה אחר כל מלחמה היא רציחה ואכזריות, ומידות אלו יתרשמו עמוק בנפשם ויביאו להשחתת המידות והמוסר. אפילו הישר באדם יתלבש אכזריות ולא ייסוג אחור מכל נבלה. ומנהיגי ישראל שבאותו דור חששו שמא המידות הרעות הנובעות מהמלחמה נקלטו גם אצל הישראלים. לכן לא רצו לקבוע יום טוב לזכר הניצחון.

- כי ניצחון כזה מוטב שיישכח מהר, כי תוצאותיו קשות ורעות ועלולות לגרום לנפילה מוסרית. אבל לאחר עבור זמן נוכחו לדעת שהיהודים במידותיהם הטובות עומדים ויודעים אשר שקר הסוס לתשועה וברוב חילו לא נמלטו. ואז קבעום ליום טוב."
5. לא נותר לי אלא לקוות שנלמד מהר את השיעור שחז"ל מלמדים אותנו ונצא במהרה מחושך לאור. **חג שמח**
6. נ.ב. כדי לא להרוס לי את המוניטין אוסיף שאני לא עד כדי כך אופטימי...



מיסה קריאולה

1. לאחרונה מה שמשאיר אותי שפוי זה שלקראת ערב באותה שעה אני מתנתק ומוצא מפלט מהקטסטרופה הנרקמת בכנסת, עם כל הנה ציפורי נתניהו שהוא מפריח באוויר כדי להסתיר את מה שהוא מעולל לכולנו באמת.
2. זה יכול להיות ציור שאני מצייר, ספר טוב להסתתר בין דפיו, או יצירה מוזיקלית כלשהי שאפשר להתרפק לזמן מה בין צליליה עם עצמי. היום נמלטתי למיסה קריאולה, או מיסה קריאולה כפי שקוראים לה הישראלים.
3. תמיד יש את הפעם הראשונה בחיים. את מיסה קריאולה פגשתי לראשונה, כאשר חברי יורם פרי (אז פרדמסניק) הגיע מארגנטינה עם בני משפחתו לקיבוץ אשדות יעקב באמצע שנות השישים.
4. קשה להאמין מה שהיצירה של אריאל רמירס חוללה בי כאשר שמעתי אותה לראשונה אי שם בשנות השישים בעמק הירדן הרותח לאחר יום עבודה בבננות. הייתה זו פעם ראשונה בחיים שבה הרגשתי קדושה אמיתית. זה היה

כל כך אנושי ואותנטי ונוגע. פעם ראשונה בחיי כחילוני נגעתי ברליגיוזיות בלי שום רגשי אשמה.

5. מאז מעת לעת אני שב אל המיסה של אריאל רמירס, ומודה בליבי חרש ליורם פרי שהפגיש בינינו ככה כבדרך אגב אי שם לפני 50 שנים בערך.

https://www.youtube.com/watch?v=5NWxMWWF9qM&list=RD5NWxMWWF9qM&start_radio=1&t=6s



פינת הקריקטורה השבועית:



"נוסטלגיה זה לא מה שהיה פעם"

(דוד אלמן - לקשר: khbbm1@gmail.com)

שניים שעזבו וישארו בזכרוננו לעד

טומי עמית ז"ל - מרצה על היסטוריה כלשהי



בני פורסטר ז"ל - לפעמים הוא אפילו נח





24.12 אופיר זקן

25.12 שרה דבולט

26.12 דייב מק'לוקלין

28.12 פיליס קולט

מיכה ליפשיץ

יובל עזריה

סתו לדרמן

29.12 הדר בסו

עידן בר און

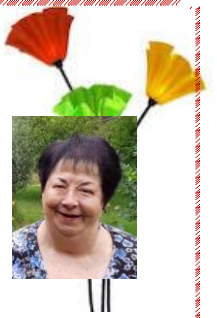


מסי מלך העולם



FIFA WORLD CUP
Qatar 2022





משולחן העורכת / שושנה שרקי

השיר הזה נמצא אתי ומלווה אותי כבר הרבה שנים.
מקווה שמישהו יוכל למצוא בו נחמה. (ש.ש)

אל נא תבכי מעל קברי ; מרי אליזבט

אל נא תבכי מעל קברי
לא שם מקום מנוחתי.
אני אלפי רוחות נושבות,
אני נגיעות השלג הנופלות
אני טיפות גשם הלוטפות
אני קרני חמה יוקדות
על שיבולי חיטה בשלות.
אני בבוקר הדממה
אני חיפזון הבהלה
של ציפורים יפיפיות החגות בטיסה,
אני כוכב מנצנץ בשמי הכהה.
אני בפרחים הפורחים
אני השקט בחדרים.
אני בציפורים המצייצות
אני ברגעי הדקות הנאהבות.
אל נא תבכי על קברי כעת
אינני שם; אינני מת.

